

75
Incipit sermo notabilis de duplici iugo xpi scz
humilitatis et diuinitatis et quod utriusq; assumenda e

Dollite iugū meū sup vos et
diserte a me: q; mitis sum et
hūilis corde. Cū rerū om̄i o
pifex in oibz que sūt in celo sur
sū et in tra deorsū sui bñipla
ati plenissimū obtineat pñā
patū: in sola creatura rōnali
cū liberū ex igemita nobilitate cōsult arbitriū vt
assentendo meriti vel dissentendo demeritū sortiret
temerarie resistēte iacturā patū: ne opus illud
mirabilissimū et oī acceptione dignissimū ineffa
bilis cōmōnis diuī hūam spūs ad salutē nrām
debite p̄ficiat. Cū adeo p̄flua dignatio diuine
cōmōnis. i nos adimplē desiderat: velut si in
hoc ip̄o tota salus illig dependeat. Hic em̄ potissi
mū illig desiderū ad hoc iugit flagratē dinoscat
vt centrū illud nobilissimū in hūano spū creatū
semp purū nudū ac patū inueniat: vt opus illud
mirificū libe p̄sequi valeat dūcō illud apoc. Ego
sto ad ostiū et pulso. Surge amica mea sora mea
sponsa mea. et veni scz obuiā mī. per debitā p̄pe
volūtatē resignationē. Nā vnde surgendū est
nisi ab oibz creatis p̄ affrū eleuationē. et a se
ip̄o p̄ verā sui abrenūnciationē. et ab oibz mlti

placitibus per simplicem et nudam dilectionem repletionem?
Tales enim pro se ipsos abnegant et intima sua deo libere
pari sinant. in omnibus diuino beneplacito se se liberaliter
sine resignantes. ac promissive sub omniaria dispositione
diuina. tam in aduersis quam in prosperis funditus
collocantes. Quibus solum sapit diuinum beneplacitum
non inquirent tempus beneplaciti. quo dilectis indulget
velit spirituale sapore oblationem vel illuminationem.
sed in omnibus aduersitatibus mente liberi parati et
quieti remanentes. ac preceptum illud uel perfronis
adiplentes. Tollite iugum meum super uos etc. In
quibus uerbis gratia breuitatis iugum duplex intelligi
potest secundum duplicem hominis rationem scilicet interiore et
exteriore. Hic etiam subdit. Discite a me quia mitis
sum scilicet quantum ad homines exteriore. et humilis corde quantum
ad homines interiore. Et tandem adiungit. Iugum enim
meum suauis est et onus meum leue. **V**nde maiore
ante euidenciam sciendum quod iugum exteriore hominis erit
ipsa christi humanitas per ueram imitationem assumenda
boues autem hoc iugum assumentes erunt uis inuisibilis
abilis et irascibilis. Iugum autem interiore hominis erit
ipsa christi diuinitas per puram repletionem frequenter
boues uero hoc iugum assumentes erunt cognitio et
dilectio. **O** uel felix qui dicebat. Ut iumentum
factus sum apud te et ego semper tua. Iugo igitur

quantatis xpi submitienda sūt colla vnius n̄ vasi
 bilis q̄ cupisabilis vt s̄ cupisabilis mortificet ab oī
 oblacione nō bona in affm̄ p̄te vilitatis et hūilitat̄
Expedi et̄ vt vnus hō moriat̄ pro p̄lo id ē sensua
 lino vel nālis volūtas q̄ nisi spūaliter moriat̄ tota cō
 geriet vtilit̄ hōis mori necessitat̄. **Q**ue s̄ mors
 tripliat̄ i nobis p̄fici debet. **M**am̄ incipit̄ quibz
 ad huc mūdana sapiūt mortificat̄ se debēt exēplo
 xpi efficacit̄ ea supeditando quibz se occupat̄ vo
 lūtas nālis vel sensualitas p̄ oblacionē assolet
 sue sint extēria vel intēria i vestibz r̄gulis diuisio
 denodis vel alijs oblacionibz i sensibz extērioribz .
 ac etiā in trauis cūsanombz sonetantibz puatis
 affibz leuitantibz vniūq̄ s̄ p̄p̄ū remediū diligēt̄
 obinēt̄. et eorū p̄ferri occasiones subtrahentes.
Et hoc est inuū veri p̄fectus. **M**ors q̄ amara et
 insipida est tepid̄. s̄ regnū celoy v̄i pan̄t̄. **E**t dul
 na nō mem̄t̄ q̄ nō gustauit amara. **P**̄fectes
 vero nō solū iungilae dūt mortificatōi sensuū
 extēroy et virū intēroy ac affectuū ad oī creatura
 et oblacione carūde. s̄ etiā quāda resignatiōe
 fanēt̄ sui p̄p̄i in oī oblacione spūaliū donoy et
 gr̄ay s̄ i actuali amore. spūali sensione et de
 gustatione nude dūt̄arat amore nudo. nudo
 deo fidelit̄ et dulcit̄ imitētes. nec i domo qui
 busq̄q̄. s̄ in oīm largitore quietē requētes

Et hic facile quis inuenit qualiter in omnibus se natura
quirit eam in diuissimis excusis. **Q**uod si appellit
ab uno doto se ceteris fraudulenter inmiscet. ita quod
vix in hac parte inuenit deo fidelis. **Q**uante in furo
repiens occulte fallacie nature pro eo quod ipsa non fuit
in tremore et amore purificata vel dei formis
effecta. **V**isneter autem in uigilae sunt plenissime
abnegationi naturalis voluntatis in libera dei volu
tate. presertim in omni subtractione diuinae gratiae et
influentiae. quanta mente sine omni anxietate diuinae
visitatione reexpantes. eque contenti sine dare
voluit sine non. **S**ed et mors haec difficilis est. sine
qua nullus verae perfectionis attingere valet. Alioquin si
in te penas omnium inuenis suscipis. si te milies rotari
promissis. si omnium hominum peccata egis. nisi teipsum in vo
luntate sic mortificaueris. et affert plenissimum te ab
negaueris. verae perfectionis non obtinebis. Expedi
t quod unum homines mori pro populo. **S**ubmitti etiam
deus vis irasabile iugo humanitatis christi quantum scilicet
ad omnia aduersa. Nam velit nolit homo natus de mu
liere breui uiuere tempore: replet multis miseris.
Nimirum cum oportebat christum pati et ita irae in
gloria sua. Cuius exemplo doctus unum suum irasabile
omnino resignat deus in diuinum beneplacitum in omnibus
aduersitatibus. angustis temptationibus et pressuris. cum eodem
repetens. Si possibile est trahat a me calix iste. **D**e
ruptum non sicut ego volo: sed sicut tu. **S**icut etiam in

oibz de sabbz spūalibz quos extirpae nō p̄t q̄ntūū
 q̄ laborauit. et tūc ei de fr̄is illi coopabunt i bonū
 s̄z in p̄paz vilificationē et deſpectionē. **Vn̄** ſicut
 equus in ſtabulo ſimū ſecūda parat. quē ſuo tpe
 cū labore quidē extrahit et in agrū diſp̄git. de
 quo fructus vbiq; frumētū vini et olei ſurgit.
 ſic ſimū ſpūalis ſūt tribulacōes tēptacōes an
 guſte miſerie et deſc̄is quos nulla rōne deſc̄ere
 poſſum⁹. **Sz** hos in p̄ncipio oīom̄s i plena hū
 lianone et abnegacōe efferētes. in agrū ferti
 liſſimū d̄m̄i b̄n̄plac̄i diſp̄gam⁹. Ex quo ſurgit
 fructus amirabilis. om̄ode n̄re ſubiectionis
 in oibz adūſitatibz p̄ferēs dulciſſimū quenda
 reflexū ſpūalis hilaritatis i oibz euētibz adūſis
 q̄ntūūq; arduis quibz ſe dignū iudicat. Nimirū
 qm̄ ex tūc dilacōis cūcta ſere ſupportat. ut pote q̄
 iam totū hoīez i d̄uit. ſicut legit̄ de archa d̄m̄i
 q̄ cū d̄ns iuuiffet leuitas ſz portare archā d̄m̄i r̄
In au⁹ enā argumētū dicebat ap̄to. **Vino** ego.
 nō iā ego uiuit vō i me xp̄s. **¶** Porro ſc̄dm̄ iugō
 ſz hoīs m̄horis eſt ip̄a diuītas p̄ pura r̄tēplacōez
 ſreāptanda. In qua ſz r̄tēplacōe captiuabit̄ n̄ra
 iugū et dilacō ſicut cōſulit ap̄to d̄icēs. **Renoua**
 m̄i ſpū m̄ens v̄re et induite nouū hoīem qui
 ſc̄d̄z deū creatus ē. **Ad** au⁹ euidentā ſciendū q̄
 aīa d̄z ſpūs ſc̄dm̄ vires ſupiores quibz tūc d̄s

primat et iungit p̄ anima replaone q̄q̄ ai eo
sp̄s unus effiat Nam sp̄s diuina quēda iūmū
et etnū respōn̄ habet ī iūma cordis nr̄i. et eo sp̄s
nr̄ eōtra nālit respōn̄ h̄ etnū in suā origine id est
in sp̄m̄ diuinū qui nec desinet enā in dampnatis
Et hūc quidē respōn̄ q̄ p̄ actualē replaone
p̄ h̄ p̄secutus fuit. nūc tū sp̄m̄ diuinū nr̄ sp̄s vn̄
erit. **D**icit enā q̄q̄ mēs que s̄z ip̄is v̄tibz iterior
est et superminet. q̄ v̄res ī mente sicut ī origine
sua sūt cōiūte. **E**x qua s̄z effluūt vt radij ex ro
ta solari et ī quā reflūit. **E**t ē illud cētū ī aīa
in qua vera iūmāns v̄mago relucet. et tā nobile
q̄ nullū ei nomē p̄o iūenit licet multis noībz
arūlocutiue maifestet. **H**ec igit mēs vel apex
mētis aut centrū ip̄iq̄ aīe vt felix renouetur
ip̄e v̄res que dicūt sp̄s ad iteriore s̄mū mētis
sūt reflectende. et mēs ip̄a ad iūmū suū regere
da s̄z ad deū ibidē suauit̄ reuābantē. et hoc per
simplicē itenāone purā dilāone. et nūdā vel
ip̄m̄xtā actualē itūiāone. **A**d qd̄ p̄finēdū cap
tuande sūt v̄res extiores. et ergastulo v̄rū
itiorū idudende. ac v̄res infiores in cubiculo
v̄rū sup̄iorū itroducende. et sup̄iores in ip̄am
v̄rū v̄nitatē vel mētis apicē reflectende. vt
sic ad s̄ā s̄cōrū tū mente valeāt ingredi ac se
liat̄ renouari. **D**icitne sp̄s nr̄ in suā origine

78
idē mentis apicē sese cōuertēs. ac ultra in spm̄ t̄re
atū se redinās. felicit̄ meret̄ renouari. q̄ dū iure
ato sp̄itui se totū immergit vt liquescat. et in illā īfi
nitā abissū diffluat. demō sp̄ illiḡ ymago reno
uat̄ vt audire felicit̄ m̄eatur. filiḡ meq̄ es tu ego
hodie genui te. In quā felicissimā intrōsionē.
imerisionē et absorptionē. velut nūmq̄ piscinalis.
in imēsā pelagi huius vastitatē unquūsp̄ cū sp̄itū
suo natare studeat. longe q̄ diffusus sup̄ se
et oē creatū in illā diuinā caliginē nichil ītrogā
do nichil rāonādo. s̄ t̄m̄ ipm̄ sūmū bonū aman
do et ītendēdo. ac in eandē diuitatis abissū oīa
p̄ciendo p̄tā. de f̄tus. tribulacōēs. angustias. et
quēcūq̄ p̄ tūc ī amore practico occurrē p̄nt. Nec
aliquē modū certū ex̄nācōy ī amore practico fre
quētābit. s̄ volūtati diuine se pure resignabit. vo
lūtariū et viuidū īstrumētū sūmū op̄ificiō. se dū
taxat exhibēs. et reūberata ane ī illā diuitatis
abissū simpliā cōrūtū sp̄ p̄spectās. **O** vere iugū
dñi suauē quo sic ītelligit̄ et affrūs vt agnito
et dilcō facit̄ captiuat̄. Illud unū verū et sūmū
ē bonū. qd̄ tanta efficacia sue dulcedis hōies at
trahit et in ipm̄ īhiare facit. q̄ totū fere sāguēs
et medullas ei⁹ sua vigorositate s̄sumit p̄c̄ icon
phensibili auiditate. qua felix aīa viuant̄ assu
rat ad suā vnde p̄fluit degustandā originē.

Coela mea unde p̄fluxus tuus sup̄sit exordiu? No
ne ex illa abisso diuinitatis velut essētia de essētia
vita de vita itelligētia de itelligētia lumē de
lumē? **S**z creaturalit' nō essēcialit'. nō dea
de deo sed deificanda a deo. **C**uius tāta ē inuexio
tam excellēs conuio. q̄ nūq̄ est abolenda nūq̄
retinēda sepanda. **U**nde sicut sol iste materialis in
sua rota lux quedā est essēcialis radios suos
ubiq̄ dissipēs. qui licet essēciā sue claritatis
nō cōicat. etiā tū atiguacionē p̄stat. qua sz
radiū in esse cōseruat. ita q̄ eodē momēto quo
atiguacio illa dissipat. etiā esse ip̄is radij p̄tēti
euacuat. sic aīa ab īfinita diuinitatis abisso p̄fluxa
quāda etiā atiguacionē vnde cōseruat et aliter
cū origine sua retinet. **D**icut ergo quis p̄ radiū
in rotā solare ducat. sic a sensibz exterioribz et vrbz
ad intiores ab infioribz ad supiores a supioribz ad
vinitatē essēcie ip̄is aīe. et ab ea in p̄mā illis ori
ginē vō tramite deducat. **E**t qui p̄ istā viā fidelit'
gradit' ab oibz ymagibz et itermēdis nūq̄ expe
diat. **U**nde legit' de quodā q̄tā exatatus ī venūda
cōne mētis q̄ fere nullā ymaginē creatay retinē
potat. **H**ic factū est q̄ alter se supuēnēs et pulsās
aliqd ab eo comodandū expetēt. tū se allaturū qd
penerat rūdīt. sed anq̄ iraret hoc ip̄m qd affer
ret et frēm foris exp̄antē obliuioni tradidit.

Cū igit̃ fē venio pulsaret. alter om̃ oblitus ad
 ostiū reuertit̃. et quid fē velit sciscitat̃. Qd̃ factū ē
 per ter. Tercia ergo vice cū pulsasset fē. redsus ē
 senex ad ostiū et ait. Ingrede et accipe qd̃ peto. q̃
 ymaginē illi rei tam diu i me retinē nō valeo
 Q̃ d̃ dulat̃ hic captus erat. et subditq̃ iugo diuitat̃
 p̃ rēplationē ethoy. Et si queris cur ad illā de
 nudationē cordis vel mēis e pueniē nō puales
 breui ṽideo. Quia sicut nāliter mīma prima
 subtrahūt a nobis remota maria. vt patet i rota
 solari et nubecula iter posita. sic spūalit̃ mīma
 terna subtrahūt a nobis maria celesta et diuina
 Vnde sicut speculū aque ipositū et soli dyametra
 lit̃ subiectū. totā in se rotā solare recolligit. q̃ tū
 oches tota fia maior eē dicit̃. Et si mediū q̃ntū
 aiq̃ puū t̃uenit. speculū illud ymagine solari pe
 nitus denudabit. sic aīa licet mīma ṽualit̃ res
 pectiue sc̃. tota q̃ tū diuitatis capax est. Et si mediū
 q̃ntū aiq̃ puū t̃uenit. emnētissimū illud diuine
 claritatis influxū phibebit nō solū dico de p̃c̃is
 q̃ntū aiq̃ mīnis. si eadē de formis ymagibz et silin
 dimbz q̃ntū aiq̃ puris et nobilibz in cōtemplatione
 susceptis. Que cūcta mediū quoddā p̃stunt inter
 solē iusticie et speculū aīe. ne claritate illā rota so
 laris id est ipa diuina eēntia imediate valeat ip̃me
 Hic opz aīaz ab oībz eē mūdā quā mūda diuitas sua
 claritate plustrat̃ debet. Ad laudē dñi ihu amē.

Salua De tribz q̄ dicitur i grati ad detestabile
aias tuā et noli respicē post **readiuacionē**
tergū tuū nec stes in oī arca regione si in monte
saluā te fac ne et tu silit̄ pereas **gen̄ xix.** Nec sunt
vba cōsiliāto angli. qui cū pēthapolis ppter p̄cā
velenda fuerat. eduxit loth cū vxore et duabz filiabz
et posuit extra ciuitatē. eide salubre cōsiliū tribuens
et dicens Salua aias tuā rē. Vxor at̄ eius i ordinato
et curioso affū retrospicēs vsa ē in statuā salis.
Et cōgrue satis q̄ vt dicit̄ doctores ibidē factū est
hoc in figura. Sal em̄ est vniūsale admittēti aboz
Et ideo vxor loth retrospicēs vsa ē in statuā salis
q̄ punitio ei⁹ dat cōdimentū sapie penitētibz ne
ad p̄cā p̄stina reuertant̄. Nec quidē p̄ affectū qd̄ ē
retrospicē. nec p̄ cogitatū qd̄ est stare i arca regione
sed i mōte sublimi caritatis vebet se saluā facē
Et hoc quidē scdm̄ historā. Verūptm̄ i m̄ ppositū
p̄ntis spenlacōis loth significat̄ cōnē vniūsalis q̄
iam educti de hoc seculo neq̄ i aliquā religionē.
vel deuotā cōgregacionē. aut etiā abstractā sclare
vitā. Vxor ei⁹ ē sensualitas. due filie sūt virtus
impisibilis et irasibilis. Huic igit̄ cū sua familia
sic educta i spiracōē diuina dī. Salua aiam tuā
et noli respicē post tergū s̄ ad p̄stina vitā p̄ delā
cionē et ad ea que i seculo reliquisti p̄ aspiracionē.
q̄ nemo mittēs manū ad aratrū et respicēs retro

80

aptus est regno dei. **Q**uod em̄ in mūdo licuit iā nō
licet et qd̄ i mūdo fuisse viciāle iā plerūq̄ iudicat
mōile. **N**ec spes in oī terra regione idē detestabili
torpore. vt mutato dūtaxat hūi. iūfatione pū
et moribz adhuc sclaris iueiariis. quo nichil est
deo detestabili. **E**t ideo sup̄ illud apoca. vīmā fri
gidus eēt aut calidus. s̄ qz tepidus es et n̄ frigidus
nec calidus. iāpiā te euomē ex ore meo dicit q̄ i
pastoralibz. q̄ calidus es q̄ bona studia arripuit
frigidus vō qui p̄sumanda bona nō inchoat. **E**t
sicut a frigore p̄ torpore trāsit ad calore. sic a calore
p̄ torpore reditur ad frigus. **E**t sequit̄. **S**ed sicut
ante tepore frigus ē in spe. sic post frigus tepor
est in despacone. **Q**ui em̄ adhuc in p̄cis ē iuer
sionis fiduciā nō amittit. qui vero post iuerfionē
tepuat etiā spem que eē ponit de p̄iore subtraxit
Hec ille. **E**tā nimis de isto a dño sp̄nalit̄ dicit̄
eē reor illud euāgelicū de seruo pigro. **A**uferre ab
illo iunam et dare ei qui dēre iunas habz. **E**t
subdit causā dicit̄. **E**tā oī hūi s̄z volūtate feru
dā bñ opandi et condie p̄ficiendi dabit s̄z amplior
grā. **A**b eo at̄ qui nō h̄z s̄z illā ferūdā volūtate. sed
amidia sua torpesat et qd̄ h̄z s̄z de grā auferet̄ ab
eo. **E**t sic puatur toto fructu p̄ntis vite. **D**e quo dicit
bñ. **M**itig me puares o amara mors vite vsu.
q̄ frū. **N**ā vita sine frū gūoz mors. quā duplex

malū patit ligno fructuoso sūz securis et ignis. **N**imī
cū dicat bñs augustinus de vita xp̄iana q̄ hoc nō solū
requit a xp̄iano vt malo careat s̄ etiā vt bona exire
at. **E**t si nichil mali fecit nec tñ boni aliqd egerit
ad etne vite p̄mū nō admittit s̄ ichēne ignibus
mācipat. **E**t gō putam⁹ ab eo requit q̄ mūdū de
ferit vt deo iheret. **I**n cui⁹ etiā figura de ficul
nea q̄ fr̄m malū nō attulit nec bonū p̄tulit dñs
maledictiois s̄māz iulit. **E**t de arbore nō fertili
dictū ē. **H**urtidite illā. **V**t qd etiā terrā occupat.
Nā s̄ arbor q̄ nō facit fr̄m bonū exidet et in
ignē mittet. **S**alua igit aīaz tuā. **A**lioqn vt dicit
bñs in via dei nō p̄gredi retrogredi ē qd ē ingra
tudo marīa. **D**e qua dicit petrus rauēn in quadā
epla. **N**ichil ē qd adeo indignaconē puocet altissimi
sicut ingrātudo. **I**pa ē maloy puocatio bñsinozū
exinanitio mītoz extimācio. **H**ic etiā dicit cris
omelia quadā. **C**ogita o hō gūozē eē culpā post
venā. renouatū vuln⁹ peis dolē post curā molest
tius hoīez sordidari post grāz. **Q**uāē indulgēcie
igrātus ē q̄ post venā peccat sanitatis idign⁹ ē
q̄ semetipm postq̄ sanatus ē vulneāt. nec mūdari
meret q̄ semetipm post grāz sordidat. **P**orro
ad nr̄az istructioē tria sūt q̄ nos ad hāc reuolu
conē et ingrātitudinē inducūt s̄z neglīa cōcipia
et malina. **P**̄mū est neglīa. **D**e qua dicit hugo q̄

negligētia ē animi torpor quo qđ min9 diligēs ē
 in exequēdo qđ exequi debet. Et hec quidē negligia
 put loqui hic itrendim9 triphat imittit pmo reperit
 qđ negligēs ad cor suū sollicitate custodiēda cū tñ di
 cat sapiēs oī custodia serua cor tuū qm̄ ex ip̄o vita
 fredit. sed eorū cor suū ad oiosa iūtilia viciosa et
 ihonesta freq̄ter euagari sinit. Ca dicit gḡ xij^o
 moralū. qđ s9 cū repboy mētib9 occasio p̄uerrandi
 p̄m̄ deest. desidior9 cogitacōes eoy cordib9 nullate9
 desūt. Et cū nō s9 dyabolū sequitur i ope. valde
 tñ illi se obligat in cogitacōe. Hic ut dicit Ihero9
 in epla ad demetriade. quātq̄ pudet dice p̄deat
 cogitacō. Est em̄ tutissimū atq̄ p̄fīm ut assuescat
 aī9 sollicita semp et puigili custodia discernē cogi
 tacōes suas. et ad p̄m̄iati motū. vel p̄baē vel rep
 baē qđ cogitat. ut vel bonas cogitacōes alat. vel sta
 ti malas extiguat. Hic nāq̄ sors ē boni et origo
 peccandi. Ibi maxie opz obseruaē p̄m̄iati obi nafa
 solet. statiq̄ ad p̄m̄ā rēptacōis suā. et malū anq̄
 crescat restringē. dū ad huc ē i cogitacōe. Alioq̄
 ip̄a cogitacō retenta delātionē accelerabit. et
 desidia viciosa parabit. Circa corde redeūt in
egiptū remēorātes ollas carmū. Et hoc qđ ere
 crandū sit apud deū ondū aug9 i epla scribens
 ad quēdā comitē qđ nullū scelus corā deo tam

et ignis...
 a y hoc nō...
 ā ut bona...
 aliqd egre...
 hēne ignib9...
 q̄ mūdū de...
 pura de fru...
 tū pulcē dī...
 e nō feru...
 rēū omipar...
 erdet et in...
 ioq̄n ut dicit...
 ē qđ ē ingre...
 nē in quadi...
 uat altissim...
 nō bñ facit...
 ā dicit resp...
 ē culpa p̄p...
 st curā. mol...
 ē indulgēti...
 hō dīgnū ē...
 nec mūdū...
Per...
 hāc viciō...
 hāc rōnē...
 vint hūc...

abhorabile sit q̄ p̄nta p̄nta uniuersū n̄m̄ d̄m̄s
sa remittendo gaude et inde exultare. **S** forte
dicit qz mala s̄ nō sūt q̄ cogitas licet onosa sint
et iutilia. **S**up quo recipe isid̄us seneca in libro
de mor̄ virtutibz sic dicit. **C**ogitatio vaga et
amiles velut somno siles nō recipias. **Q**uibz si
aīm tuā oblatūis cū oīa dispositis tristis rema
nebis. **V**ino vt dicit cassiodor̄ sup illud pote et
cor meū. **A**liquit me quoniam tpe nō cogitauis
deū puta tps illud te amisisse. **S**ed forte michi
r̄ndes. **A** vanis et malis cogitatioibz expedire
aīm nō valeo. **S**z cur hoc nisi qz cor tuū a bonis
cogitatioibz et occupatioibz vacuū reliquisti? **H**inc
dicit cesarij. **I**ncipiamqz bonas cogitationes dilige
et statim ab illis q̄ male sūt dignabit nos d̄ns libe
raē. **V** **P**edo reperit negligēs ad tps suū vtilit̄ ex
pendendū. **I**ur̄ dicit b̄n̄ in sermone ad scola
res nichil p̄ciosius tpe sed heu nichil hodie eo
viliqz reputat. **T**iseūt dies salutis et nemo re
cogitat. nemo sibi pure diē nūq̄ reditur cau
sat. **S**z sicut capillus de capite. sic nec momentū
perit de tpe. **E**t iterū ibidē. **N**emo ergo vīm
puū estimet tps qd̄ in v̄bis isumit ocioso.
Volat v̄bū irremediabile. volat tps irremedia
bile. nec aduertit ispiēs qd̄ amittit. **L**icet
fabulari dicāt donec hora p̄t̄seat. **D**onec

pteat hora qua tibi ad agenda piaz ad obtine
 da venia ad acqrenda graz ad pmerenda glaz
 miserano pditons indulget. **D**onoc tñseat tyus
 quo diuina reppitacē debueras pietate. pperacē
 ad angliā societate. suspiracē ad amissa hēdita
 tē. aspiracē ad pmissā felicitatē. exatē remissa
 voluntatē. flere cōmissā iniquitatē. **V**teruo
 veniqz neguges ē ad finē debite intendendū vt
 oēm idustriā digat ad penitendū et deplendū
 pōa cōmissa. ad abinendū tēptamēta dyabolica
 ad pfiendū sp de vna vute in alia. **Q**uibz
 ait cesariā i amonicoe xxv. **V**idete vocacionē
 vram frēs km. **V**enire ad hēmū vt religionē
 sūma pfiō est. nō pfrē in ea vūe sūma vāp
 naao ē. **Q**id pdest si in loco quies teneat. et
 inquietudo in corde seruet. si in hītanone sit sile
 cū. et in hītanoribz sit tumultus vnoy et col
 luctano passionū si extiora nra semtas teneat
 et iniora tēpestas. **H**ed cur i religione ad verā
 pfiōnē tam pauci pfiūt nisi qz p xpo necdū
 cōnra pati pnt. **N**olūt desidie detestabili cete
 roy dissiles videri. ne tangat illos ex dissilitu
 dne calūpnā alioy pati. **N**ā vt dicit augy sup
 pōtā. cū cepit hō xpianus cogitacē pfiē. incipit pati
 liguas aduer sātū. **C**uicūqz illas nondū passy
 est nondū pfiat. quicūqz illas non patit. nec

psire conatur. **V** Ex hac igitur triplici negligentia surgit
scdm ad reatium ipelles scz concupia. **Ad** sic ordi
pt. Nam negligentia nutrit et fouet amidia que scdm
damasus est quedam tristitia aggrauas anim hois vt
nichil ei age libeat. Et sic iportat amidia quoddam
tedium opandi. Que tristitia si sit de spuali bono iur
pse dicitur amidia. Et qz zm plm vny eth nullus dur
absqz voluacione manet vt et ai ignia ideo desipi
entibz nccario se spualibz uerit ad sensualia lin
gend mel in sentibz et vitiis. Et hie quide triplic
caupias cōsequi despdat. scz voluptatis curiositatis
et vanitatis. que sūt radices totius mali. Pmo cōse
quitur caupias voluptatis. cū in eo uiuit appetitus
dulcū. quo qrit abaria saporosa. et hoc sub prectu
quodā discretie nccitatis. Sed memineit qd dicit
gga 3^o moralū. qz sic voluptas plerūqz sub nccitate
se palleat vt vix eā ppsio quisqz discernat. Nam
dū solui debitū nccitatis petit voluptas exple de
sideriū suppetit. Et tanto gula securius i ppsio
ruit. qnto sub honesto noie nccitatis explende se
cōtegit. Et dū ante gule vicio. oē qd hoies font
egerūt pdūt. et dū venter nō restigit. cuncte
simul vtiutes obruūt. Viuit inquam in eo appetit
mollū. quo qrit vestimenta velinosa. qz dicit bñs
qz vanū cor. vanitatis noticiā ingerit corpi. et ex
tior supfluitas interioris vanitatis idiciā ē. **Mollia**

indumēta ai mollitiē indicāt. Nō tm curaret
 corpus cultus nisi p̄us neglecta fuisset mēs iul
 ta vrbibz. Viuit i eo veni q̄ appetit carnalū
 quo q̄it oblāmēta luxuriosa. Na nimis vt
 dicit ḡ p̄o mox. pene sp̄ epulas comitat volup
 tas. hā dū corpus refriōis vel tānōe resoluit̄
 cor ad iania gaudia relaxat. Voluptas at̄ in
 yfidoz ē. nū quada lubrica suauitate ad illata
 sede mēns idinano. ¶ Sed sequi desiderat
 cupiaz curiositas. dū s̄ iordinate appetit
 scire oculta vel ex̄nea. q̄ mentē multū iquetat
 et distrahūt. Tales em̄ vt dicit hugo de rn ab
 usiombz. nū in claustro sedet nō lāoni et silēno
 sed rumoribz et curiositati vacāt. Cui locū lo
 quēdi et tacendi nuscq̄ et nūq̄ seruāt. si i strabi
 les orosi. nūc hos nūc illos ad loquēdū vocāt
 Vnde p̄sequit̄ ibidē q̄ multi gaudet claustrū
 dū de regibz fabulant. dū casus militū narrāt
 dū pro illis loquūt a quibz nō agnosūt. Mul
 toy p̄tes defendūt pro multis irasūt et p̄ mul
 tis litigāt. Ecce q̄ manifesta suggestio dyabo
 lica qua turpis illudūt. Dū in quā desiderat
 vidē pulchra q̄ sensus allināt et mentē exēcāt
 Cui dicit ihero⁹ in epla quada. Quid tibi ea
 vidē nūc est quoz rēptu mōchus esse cepisti?
 Tu si mōchus ēē vis et nō videri habeto curā

nō rei familiaris cui remittendo hoc ēē cepisti.
sed aīe tue. Monachū nō loquēdo si tacendo. nō
discurredo sed sedendo quisq; nouit. Dū demq;
q̄rit habē rara vel rara q̄cuq; denodia licet
etiā in se vilia. Que nimis affm̄ īfinit velut
quēdā appropriata. et amorē disp̄gūt ad alia
diūsa rapiscenda. De quib; dī in collatione
abb̄tis moysi. q̄ illis nō p̄derit maiores opes
ac substānas itēp̄sisse. qui affm̄s eay ad quos
ille itēpnende sūt in res puas et exiguas
t̄mulerūt. Nā vinū cupiditatis et auaricie
qd̄ erga species p̄ciosas extē nō p̄nt. circa vi
liores manas retinētes. nō absidisse sed cō
mutasse se p̄bāt p̄stinā possessionē. Nā ni
mia deuicti diligētia erga amorē psalterij
sportelle. sacelli. codicis. aliazq; rerū quīs
vilissimaz. eādē t̄n̄ qua ante libidie detinēt
et ab alioz iurctandō defendūt. que fr̄ib;
vniūsis iudicat ēē cōia. ¶ Tercio q̄rit īse q̄
rapiaz. vanitatis. cū huānos appetit fauores
laudes honores. et hoz grā multa opa etiā
de gr̄ie bonoz p̄fiat. Dī audiat q̄ vniū mōr
dicentē. Qui pro v̄tute quā egit huānos fa
uores desidāt. v̄ magni meriti vili p̄ao ve
nalē portat. O quot p̄p̄tea in religiosis of

84
tentant eterna expleunt mandata. mēant deuotiones
ut accepti et grati reddant nō deo sed hoībz. Quibz
dictus ē de. Amē dico vobz receperūt mercedē suā
Quid gō de illis qui pp̄t fauorē sequēdū aut nō
amittendū enā mala pp̄trāt. et reclamāte sc̄ia
leuitates detractōes. puatos amores. bonaz isti
tucionū violatores fouēt. fouētibz adūlantes. ac
eoz vicia palliantes et defendētes. Nam sc̄dm
herom in epla quadā. isto maxie tpe viciū reg
nat adulariō qd̄ ē grūissimū. q̄ hūilitatis et be
nivolētie loco dunt. Et ita fit q̄ qui adulaī nescit
aut iudus aut supbus reputet. Vis audire quē
laudaē possis secure? Dicit **aug** ad dyoscorz q̄
ibi ē a vanitate remota laudatio. vbi enā vitu
pano ab offensione secura ē. **V** Ex impisētia
deniq̄ surgit teratū reidiū sc̄mās. sc̄z malina
vel neq̄na triplex que sunt hoīez neq̄. Nā postq̄
saporē spūalē amisit. et sensualē in diuisis obla
ciōibz q̄rit. mēs pp̄a stimulat. arguit et amaritat
sc̄ia. Que tñ viciōsis affectibz victa et vincta.
ppositū emēdaciōis et pp̄e mortificaciōis renouat
nō patit. sicq̄ inter hec duo diuisio amaricatiōibz
et desolaciōibz quant. Vnde mirabiliter obtūbrat
indurat. et maline stimulus appetit. sicq̄ in ea
malina pit̄ et neq̄na gnatur. Nā malina sc̄dm
ambrosiū in exameron ē mēns atq̄ ai dep̄ua

cio a tramite vitatis deuia. q̄ in curiosoru animis
frequent̄ obrepit. Et 1^m q̄ sup̄ ezech̄ sicut ignis amoris
mentē erigit ita ignis malicie inuoluit. q̄ et sp̄s sp̄s
cor qd̄ replet eleuat et ardor malicie ad infiora
se incuruat. Nequaā vō 2^m cassiodor̄ sup̄ psalmū
verēs diffinierūt volūtariā ēē maliciā in quā
nō casu incidit. sed sp̄tanea volūtate vsamur
nequā dictus ē nequaq̄ id ē nullo tpe aptus. Et
hec neq̄cia facit hoīez neq̄m̄ triplint. Pmo cū in
eo viget imparēs iracūdia in aīo corde vt affū
in signo sane vel affatu. in v̄bo clamore vt effū
Et facit mota īgennat̄ itenacōēs īpperacōēs
clamores et silia sem̄ia mēis amaritate. vnde
dicit auḡ in eplā ad p̄bā. P̄ facile ē vestē itēp
tā habē. īclinato capite incedē velū sup̄ oculos
dimittē. sed verū hūilē pañā oñdit iūrie. Dicit
tū q̄ in registro q̄ melior ē qui quīs ira sepe tēp
tetur. tū venā impetraē festinat. q̄ qui tardus
irasat̄. et ad venā petendā tardis īclinat̄. Qui
āt nūq̄ petit venā aut nō ex aīo petit siue cau
sa ē in mōstrō enā si inde nō p̄inat̄. Erōdō cū ī
eo viget iūdie neq̄cia q̄ aliena p̄sitate tabesat
adūstitate hylarescit mēdicitate refrigesat.
Tercio cū in eo viget odij neq̄cia. Est at̄ odiū
sed̄ auḡ vetus ira ex pluribz causis collecta
diut̄no tpe p̄seuerās. In cuius p̄parcōe 3^m auḡ

25
ira festuca ē. sed festuca si murias trabes erit
Et ex hys tribz oē seminariū amaritate metē
pcedit. male suspiciōes detractiōes. susurratiōes
et silia. que sūt ultimū in religione. sicut odiū
est viā extreme dāpnabilitatis. **A** quo nos
custodiat ih̄s amē. **De gr̄ay actione deo reddē**

QUm gr̄ay actione peccata et gratitudine.
tiones v̄re inotescāt apud deū. philip̄
q̄to. Ut ergo ad sūmū b̄n̄f̄iciōē efficaciq̄ ritam
p̄ gr̄ay actionē sciendū ē q̄ septē sūt p̄cipalia
b̄n̄f̄icia que cōferūt in xp̄o renatis ad salutē.
signata ludent ī septē pambz turbis apposit
in euā. Quoy p̄m ē b̄n̄f̄iciū creatiōis. **De quo**
b̄n̄f̄iciū ī quodā sermone. **Cōsidera** deū in hoc b̄n̄f̄i
cio q̄ te creauit sine comodo suo. q̄ bonoy n̄roy
nō indiget sine merito n̄ro. q̄ nichil meruit q̄
nichil fuit. **Creauit** īquā te ī corp̄ egregiā.
sc̄d̄ aīaz v̄o magis egregiā creaturā. v̄tpote sua
ymagie isignitā. rōnis p̄ncipē et bonitatis sue
capacē. Aīa nāq̄ nobilitate sua tr̄scēdit v̄nūsa
ymagie sūme trinitatis isignita. **Tren̄ m̄. filij**
syon īditi et amicti auro p̄mo. id ē ymagie sū
me trinitatis. **Ex** qua tantā recipit pulchritudinē
q̄ oem corpale excedit formositatē. **Hinc** dicit
c̄is q̄ si fieri posset ut aīe pulchritudinē vides

oia deridēs que ex trena subā decorata vident
Vidm̄ ē bñficiū redēptōis. De quo dicit bñ. **O**
bone ih̄u qđ tibi et morti? Nos debui⁹ et tu soluis
peccati⁹ et tollis. **O**pus sine exlo grā sine meri
to. caritas sine modo. Agnosce nūc o hō q̄ nichil
tm̄ ad illū amorē inflāmat. sicut bñficiorū eius
imēnsa donatio. Ex hoc em̄ q̄ ip̄m tam liberalē
cogitas ad largiendū nō solū sua s; enā seipm̄.
sed; oēm affm̄ et modū ip̄m te nimīū dilige co
grabis. Nichil ad amorē tm̄ exatit sicut amari.
Ex si diligis te qui te destruxisti. quō nō diliges
illū qui te redemit? **C**onsideā q̄nta fruit erga te
dilāo dei. q̄ velle deū hōiēm. et hōiez quodāmo
deū fieri. et sic te post lapsū querē. et p̄ offensa
plus q̄ p̄us exaltāe. Nūqđ exaltationē culpa
meruit? **C**erte nō. sed ne ab eo fugēms amplius
naturā nr̄az īsepabiliter vnire sibi voluit. **S**i ergo
q̄ nichil sum⁹ s̄mo qui mali sum⁹ int̄m diligit
cur eū qui sūme bon⁹ ē nō diligit. cū nichil ī suo
bñficio q̄sūt. nisi vt amore suo nos tebraret et
sibi amoris vīculo colligaret. sāguineq; suo nos
adornando sibi desposaret. et p̄p̄t nr̄az exaltatōē
seipm̄ exinamuit vt dicit. **E**go sū v̄mis et non
hō. **V**nde refert geruasius de vīculo quo p̄am
p̄nosi tm̄gūt. q̄ ī aliquibz p̄uicis mari consi
nys est arbor q̄ dī eoz līgua quias. cui⁹ cortex

86
fructus flores et folia care vendunt. et est ad
quantitate dumi cum folijs pinguibus. Circa cuius
radice circa mense may gignant quedam pustule
molles humore rubeo plene. que de rore celi ge-
nerant. et tandem euellunt et desiccant ad solem
Post hoc in corio ponunt et asuunt. circa solstitium
vero estiuale in umbratos iungunt. De quoy sanguine
color qui umbratus est et a umbribus illis notatur efficitur
De quo colore nullus panus lines tingit. si solis
qui de aialibus format. ut de lana seruo et huius
color ei impunt et sic adornant. Umbratus iste xpo
est euulsus de arbore uteri uirginalis. rore spiritus sa-
gnatus. et tandem feruore diuine passionis in sole me-
ridiano desiccatus. Cuius sanguis per multa uulnera
extractus tingit et ornat animam memoria diuine
passionis gemebunda. debitaque gentilitie sitibunda
De quo gloriabatur agnes dicens. Jam corpus eius corpus
meo sonatum est et sanguis eius ornauit genas me-
as. Tercium est beneficium preseruacionis a peccatis
multis. nam preseruacio est custodia a tali periculo in
quo homo cecidisset si a deo preseruatus non fuisset. Ab omnibus
autem peccatis deus aliquem preseruatur que alius dimittit et ipse
dimittit possit. Et ideo omnia peccata ab alijs dimissa repu-
tet sibi dimissa. Unde augustinus de sancta uirginitate dicit quod omnia
peccata sic hinc fuit tanquam dimittantur a quibus deus custo-
dit ne committantur. Noli modicum dilige quasi a quo

modica dimissū est. si poaq multū dilige a quo tibi mē
tū tributū est. Si em diligit nū donatū est ut reddet
qnto magis dilige debet nū donatū est ut habet. Nā
et q̄quid ab uno pudici pmanet ab illo regit. et q̄s q̄
ab ipudico pudici fr̄s ē ab illo corrigit. et qūs q̄ usq̄
in fine ipudici ē ab illo deserit. Hec aut ille occulto
uidino factū p̄t. uquo nō f̄t. Et ideo fortasse laet ut
plus timeat. et minus supbiat. Hec ille ¶ Ceterū ē
bñficiū dissimulatiōis. De quo dicit bñf. Illud tā
benignū ē. q̄ nō p̄t explicari sermone. Ego peccavi
et tu dissimulabas. Ego nō cōtinēbā a seclē. et tu cō
tinēbas a verbe. Plongabā ego multo tpe iūq̄tate
et tu plongabas tuā pietate. Ecce q̄l bñficiū quo
nos sic exp̄t ad p̄nāz. Nā toties meremur p̄cor
ut ei p̄mē tpus auferat. quonē peccat mortalit.
q̄ toties idignū ē vita. quonē igratus ē auctori
p̄ quē fr̄a ē vita. Nūtas q̄ gr̄as reddet tam diu
exp̄tanti. et tandē ab inferni fauabz reuocātī. Nā
dicit cassiodorū elephantē i gremio hoīs capi posse.
Cū em arbori semisecte appodiat et sic cecidit.
p̄ se surge nequit. sed illig auxilio surgit cuius arte
cendit. Belua aut suis gressibz restituta mōr est
accepti bñfici. et ad ip̄s liberatiōis arbitriū. gressū
mouet. abū capit. q̄ ip̄s mune se vniū recognoscat.
Di bestia cōmō ex̄pō ei q̄ gressū restituit tātas agē
gr̄as nouit. q̄nto magis hō tanti bñfici a deo recepti
memor eē debet. quo plurico sibi gressū restituit

87
quo ambulat possit ad gloriam, qui quantum in se fuit illi
amiserat cadens in rehenam. ¶ **C**um est beneficium redi-
liatorem quo deo redoliam qui nos sua bonitate reuocat
visitat amonet et ad emendationem prouocat et imitat. **D**e
vita **h**ic visitauit cor meum et imitauit ut michi amara
fieret que plus male delinuerunt. **I**dem beneficium inuenit
apoc. 1. dicit. Ego sto ad ostium et pulso. Cuius vocem si au-
dieris peruenis ad portas nos recipit. **H**ic quantum ab eo
recessimus et regionem longinquam inuimus ena usque ad
profundum malorum. **S**ed in dei misericordia presto est nos reducere et in
misericordiam recipere per misericordiam condonans. et nos sibi ipse redoliam
non vindicando non sperando non minus diligendo. ¶ **S**extum est beneficium promotionis in bonum quo scilicet a
a peccatis mudata et sibi redoliam prouocat et ducit ad
omnem gratiam et merito habundantiam quantum in se est. ut ubi ha-
bundantiam delictum superhabundet et gratia. ¶ **S**eptimum dicitur
beneficium est perseverantiam quo deus ex sua gratuita misericordia finale
perseverantiam tribuit. que est omnium aliarum virtutum et seruantium
et conditum. sine qua nec alie sufficiunt ad vitam eternam
Pro hoc 9. septem beneficiis merito septiformis gratia actio
reddenda non potest dicitur. **S**epties in die laudem dixit et
Vn in plurimum libro 36. in urbe tuzam turris erat tante
resonantiam. quod emissum sonum accepto vobis ab aliquo
mox septies replicabat. **E**t in civitate olimpie in quadam
portu vox emissa septies replicat. **Q**uales 9. gratiarum
actiones referret creatura rationalis que reus creaturis un-
iuse plus a deo recipit etiam angelis. **E**t non angelos

apphendit si semē abrahā. hā natura lucis est ubi
plures radij dīgunt ad aliqd' solidū ubi maior est re-
flexio et maior splendoris et caloris multiplicatio.
ita q' iuxta tēā maior ē calor q' circa mediū tēstāū
aeris p'p' maiore et densiore radioy solarū mul-
tiplicacionē. Sic enā i nobis eē debet. Ex quo em
plura dona diuoy bñficioy hō recipit. plures ac-
tus in deū p' grāy actiones flectē debet. nō solū
in oī p'spitate si enā in oī adūsitate. Et tāto ma-
gis in adūsitate. quāto maiori diuina caritate. et
nōa utilitate. adūsa cūcta nobis adueniūt. si tū le-
tant' et gratant' accepta fuerit. Bñ aristoteles p'o
politicoy dicit q' plato iter leges suas ordinauit
q' cūctos se exercitaret p' vsū et exercitiū ut ambidex-
tri fierēt. et utraq' manū p'p'riā ad debellandū
haberēt. Sic et nos tā in adūsitate q' i p'spitate
deo vicissitudine g'itudis p' leticiā spūalē reddē
deb. q' et scōz s'm anthoniū. vna vano viuendi
oēm iūmā. dyabolū dico carnē et mūdū est leti-
cia spūalis. Et ideo hilarē datorē diligit d's. qui si
delic' iūmā resistat. et deo grās agat. Vnde plato
g'itudinē ludo pile xpauit. i quo vna pilam p'iat
et alia reiat. Et q' dui talis p'ictio durat. tam diu
ludus durat. Sic d's p'iat pilā aliamq' dom' vt grē
Qui si recipit grāy actionē adhuc iterū p'iat. et

88
nouū grē gradū apponit. nec a ludo desistit. n̄
p̄us homo p̄ ingrātitudinē cessauit. Nā sicut vi
demus in speculis vitreis q̄ abrase plūbo nichil
apparet. q̄ licet a vitro fiat aliq̄ reflexio. ex quo
tū ex illa pte vitrū nō obūbrat. tūst p̄m lux
directe que reflexionē ipedit. Sic qm̄ fit reflexio
grāy nūc vlterior ofert grā. qm̄ vō nō fit reflexio
tūc plūbū ḡtitudis deponit. et oīno nichil appa
ret de grā. Et vt dicit petrus rauēy nichil ē q̄
adeo idignationē puoret altissimi sicut ingratitudo
Ipa ē maloz puocatio bñficioy exinanitio. m̄toz
extirminatio. Etās at̄ deo agē ē totū deo et nichil
hoī attribuc. Ad laudē v̄m̄ ih̄o Am̄. **Hino bñ**

Magna ē bñ' cōt̄ pessimū viciū ingratitudinis
sup nos dilāssimi magna valde m̄ia dei n̄i
quos tā ineffabili spūs sui v̄nute. tā testābili dono grē
sue eripuit a vana n̄ra iūsanone huius sc̄li. in quo
eramus aliq̄ tanq̄ sine deo. aut certe qd̄ erecraabi
liq̄ ē enā cōt̄ deū nō ignorānā h̄ntes sed cōtēptū
Cuius vite aut ponq̄ mortis aīa enī que pertraueāt
ipā moriebat. v̄tinā frequēter ī oculis cordis tetra
verset ymago. q̄nta videlicet recantes q̄nta p̄suras
illa fuit. vt sedula meditacōe p̄santes miserie pōdy
et si nō p̄fē sicut ē. aliq̄ntus tū estimacōe possimus
liberariis misērie q̄ntitate. Nam vō si q̄s ex vob'
diligēt' sp̄deracē nō negligat nō mō vnde erutus